

πνίγουν τσου σκύλλους 'Οθων. 2) 'Ενσφηνωμένος Στερελλ. (Περίστ.): Κάθουμαν μιὰ οὐλόκληρ' μέρα ἀγραδουτὸς πίνου ἀπ' τοῦ κασό'ν.

γραγρανίζω Πόντ. (Κοτύωρ. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ.)
Λέξεις πεποιημένη ἐκ τοῦ ἐπιφών. γ ρ ᾶ - γ ρ ᾶ καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -α ν ῖ ζ ω. Βλ. "Ανθ. Παπαδόπ., 'Αρχ. Ποντ. 12 (1947), 57.

Προξενῶ θόρυβον ἐνθ' ἄν.: Μὴ γραγρανίης, ἐπόμενον τοῦ κιφάλι μ'! Σταυρ.

γραδάρισμα τό, πολλαχ.

'Εκ τοῦ ρ. γ ρ ᾶ δ ᾶ ρ ω.

'Η δι' ἀραιομέτρου μέτρησις τῆς πυκνότητος ὑγροῦ πολλαχ.: 'Στὸ γραδάρισμα θὰ δοῦμε τὴν κρασί μου 'φερεις Πελοπον. (Κυνουρ.) Πάνω 'ς τὸ γραδάρισμα τοῦ κρασοῦ μου 'σπασε τὸ γράδο Πελοπον. (Γαργαλ.) 'Στὸ γραδάρισμα βρέθηκε μισὸ γάλα καὶ μισὸ νερό 'Αθῆν.

γραδάρω πολλαχ. γραδάρον πολλαχ. βορ. ἰδιωμ. γραδά-
ρω Κρήτ. Σῦρ. γραδέρνω 'Ιων. (Βουρλ. Κρήν.) Κρήτ. (Μονοφάτσ. κ.ά.) — Κ. Στασινοπ., Κρασί, 142 κ.ά. γρα-
δέρνον Σάμ. γραδέρνω Κρήτ. (Ραμν.)

'Εκ τοῦ οὐσ. γ ρ ᾶ δ ο.

1) 'Εξακριβώνω τὴν πυκνότητα ὑγροῦ τινος διὰ τοῦ ἀ-
ραιομέτρου πολλαχ.: Γραδάρω τὸ σπέρτο - τὸ ρακί - τὸ κρα-
σί - τὸ μούστο - τὸ γάλα πολλαχ. Στείλε νὰ γραδάρῃς τὴ
τζικουνδιά Κρήτ. Γραδάρω τὸ γάλα - τὸ λάδι Σῦρ. Γραδέρ-
νομε μὲ τὸ μουντόμετρο Κ. Στασινοπ., ἐνθ' ἄν. 2) Θερμο-
μετρῶ Στερελλ. (Αἰτωλ. 'Ακαρναν.) — Λεξ. Δημητρ.: 'Ο
γιατρός ἐγραδάρῃσε τὸν ἄρρωστο Λεξ. Δημητρ. 3) Μεταφ.,
ἐκτιμῶ τὴν ἡθικὴν ἀξίαν ἀτόμου τινὸς 'Ιων. (Βουρλ.) Κρήτ.
(Κίς. Ραμν. κ.ά.): Σὰ δὲ γραδάρῃς τὸν ἄρρωστο, φίλο μὴ
δόνε κἀνης Κίς. 'Εγραδάρά δονε 'γὼν ἀπὸ τὴν βρώτη φορὰ
ποὺ τὸν εἶδα πὼς δὲ λέει καὶ πολλὰ πράματα (ἐξετίμησα
ἀπὸ τὴν πρώτην φορὰν κατὰ τὴν ὁποίαν τὸν εἶδα ὅτι δὲν
εἶναι ἀξιόλογος) Ραμν.

γραδέλα ἡ, 'Ιθάκ. Κέρκ. Κεφαλλ. — Ν. Κολουμέλλ.,
Δοκίμ. Οἰκονομίας, 15 γραδέλ-λα Κύπρ.

Τὸ Βυζαντ. γ ρ ᾶ δ ᾶ λ α, τὸ ὅπ. ἐκ τοῦ 'Ιταλ. *gradella* = ἐσχάρα ἐκ καλάμων.

1) 'Εσχάρα ἐκ καλάμων, καλαμωτὴ Κέρκ. — Ν. Κολου-
μέλλ., ἐνθ' ἄν.: 'Επάνω εἰς γραδέλες ἡλίαζε τὰ σῦκα ὅπου
εἶναι μισομαραμένα Ν. Κολουμέλλ., ἐνθ' ἄν. 2) Σιδηρᾶ ἐ-
σχάρα τῆς ἐστίας, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀνάπτονται ἀνθρακες διὰ
τὴν ὀπτῆσιν τῶν φαγητῶν 'Ιθάκ. Κεφαλλ. Κύπρ.: 'Η γρα-
δέλα εἶναι στουθωμένη ἀπὸ στάχτη Κεφαλλ. 3) 'Η σιδηρᾶ
ἐσχάρα τῶν ὑπονόμων Κεφαλλ.: Εἶπ' ὁ δήμαρχος νὰ βουλ-
λώσουνε τσι γραδέλες γιὰ ὅλο τὸ καλοκαίρι.

γραδελάδα ἡ, Προπ. ('Αρτάκ. Κύζ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. γ ρ ᾶ δ ᾶ λ α καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.
-ά δ α.

1) 'Εσχάρα σιδηρᾶ ἐπὶ τοῦ μηχανοστασίου τοῦ πλοίου
Προπ. (Κύζ.) 2) Παρατηρητήριον τῶν ἀλιέων κατασκευα-
ζόμενον ἐκ διασταυρουμένων ξυλίνων δοκῶν, τὸ θυννοσκο-
πεῖον τῶν ἀρχαίων Προπ. ('Αρτάκ.)

γραδελοξύστης ὁ, ἐνιαχ. γραδαλονξύστ'ς "Ηπ. (Πω-
γών.)

'Εκ τῶν οὐσ. γ ρ ᾶ δ ᾶ λ ο ς καὶ ξ ὕ σ τ η ς.

'Εργαλεῖον τῶν βαρελοποιῶν, διὰ τοῦ ὁποίου κατα-
σκευάζεται ὁ γ ρ ᾶ δ ᾶ λ ο ς (βλ. λ.), ἐνθ' ἄν.: Φρ. Οὐ αἶονος
ποὺ 'ν' ἀπόψι κι αὔριου νὰ σκέπη, νὰ βοηθηθᾶ τὴν ἀρίδα,
σκεπαρίδα, τὸ πελέκι, τὸ ροκάφ' καὶ τὸ γραδαλονξύστ'
(εὐχὴ) "Ηπ. (Πωγών.)

γραδέλος ὁ, ἐνιαχ. γραδάλος "Ηπ. (Πρέβ.)

Πιθαν. ἐκ τοῦ 'Ιταλ. *cardello* = στήριγμα, βάσις.

'Η κατ' ἀμφοτέρω τὰ ἄκρα τῶν ἐπιμήκων στανίδων βα-
ρελίου ἢ κάδης σχηματιζομένη αὐλαξ, εἰς τὴν ὁποίαν ἐφαρ-
μόζονται αἱ βάσεις αὐτῶν ἐνθ' ἄν.

γραδελούλα ἡ, Κεφαλλ.

'Υποκορ. τοῦ οὐσ. γ ρ ᾶ δ ᾶ λ α.

Γ ρ ᾶ δ ᾶ λ α 1.

γραδελώνω ἐνιαχ. γραδελώνου "Ηπ.

'Εκ τοῦ οὐσ. γ ρ ᾶ δ ᾶ λ ο ς, τὸ ὅπ. βλ.

Σκαλίζω στανίδα ἢ ξύλον ἐνθ' ἄν.

γραδέλωση ἡ, ἐνιαχ. γραδάλωσ' "Ηπ. (Κόνιτσ. Πρέβ.)
Μακεδ. (Βογας.)

'Εκ τοῦ ρ. γ ρ ᾶ δ ᾶ λ ὶ ὠ ν ω.

1) Γ ρ ᾶ δ ᾶ λ ο ς, τὸ ὅπ. βλ., "Ηπ. (Κόνιτσ.) Μακεδ.
(Βογας.) 2) 'Εφαρμογὴ "Ηπ. (Πρέβ.)

γραδελωτήρι τό, ἐνιαχ. γραδαλωτήρ' "Ηπ. (Κόνιτσ.)

'Εκ τοῦ ρ. γ ρ ᾶ δ ᾶ λ ὶ ὠ ν ω.

'Εργαλεῖον τῶν βαρελοποιῶν, διὰ τοῦ ὁποίου οὔτοι σχη-
ματίζουν τὴν αὐλακα εἰς τὰς ἐπιμήκεις στανίδας τῶν βαρελίων
ἐνθ' ἄν.

γράδι τό, ἐνιαχ. γράδ' Θεσσ. (Ζαγορ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. γ ρ ᾶ δ ο.

Γ ρ ᾶ δ ο 5, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.

γραδῖνο τό, ἐνιαχ. *gradino* Νάξ.

'Εκ τοῦ 'Ιταλ. *gradino* = βαθμῖς.

Βαθμῖς, σκαλοπάτι ἐνθ' ἄν.

γράδο τό, σύνθηθ. γράδον Κύπρ. γράδου Μακεδ. (Δρυμ.)
Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ. 'Ακαρναν. 'Ιτέα.) γράδο Πελοπον.
(Κίτ. Μάν.) γράδος ὁ, Στερελλ. (Νεοχώρ. 'Ορχομεν.) Χίος
(Πυργ.) γραδὸς Κεφαλλ. γράδους 'Αλόνν. Σκόπ. Στερελλ.
(Αἰτωλ.) γράδα ἡ, Πελοπον. (Μάν. Ξεχώρ.)

'Εκ τοῦ 'Ιταλ. *grado* = βαθμός, βῆμα, βαθμῖς.

1) Βαθμὸς ἀξιωματος 'Αντίπαξ. Παξ.: Αὐτὸς ἐπῆε 'ς
τὸ στρατὸ κ' ἐπῆρε τόσα γράδα Παξ. 'Εχει μεγάλο γράδο
αὐτόθι. 2) Βαθμὸς θερμότητος 'Αντίπαξ. 'Αττικ. Παξ. Πε-
λοπον. (Γαργαλ. Κίτ. Μάν. 'Ολυμπ.): Τὴν ἐπίασε ἡ κυρά της
καὶ ἔχει τώρηνες σαράντα γράδα ζέστη (ἡ κυρά της = ἡ
ἐλονοσία, ἡ θερμὴ) Γαργαλ. Εἶχε ζέστη σαράντα γράδα τὸ
παιδί Κίτ. Μάν. β) Συνεκδ., τὸ θερμόμετρον 'Αττικ. "Ηπ.
(Μαργαρ.): Σήμερα εἶχε μεγάλη ζέστη, τὸ γράδο πῆγε
'ς τὰ σαράντα Μαργαρ. 3) Βαθμὸς πυκνότητος ὑγρῶν, συνή-
θως τῶν οἰνοπνευματωδῶν πολλαχ.: Πόσα γράδα εἶναι ἡ
σούμμα; (σούμμα = ἀπόσταγμα τῶν στεμφύλων, εἶδος οὔζου
ἐγχωρίου ἀποστάξεως) Εὐβ. Πόσω γραδῶν εἶν' ἡ ρακή
μας; Κρήτ. 'Η καλιὰ πρέπει νὰ 'ναι ἔξι γραδῶν (καλιὰ = ἡ

